

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVETELÉVEL.

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 — —
Negyedévre . . . 2 — 50 —
Egy hónap . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közö-
mény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
bírmanterve küldendő.

Előfizetési helyben:
Főter 1828. sz. Lajos könyvkereskedésében
és a kincshivatalban. (Főter 1828. sz.
alatti.)

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorozat 5 kr. Nagyobb
terjedelmű s többzori hirdetések alk-
szorított jutányos áron vetődnek fel. Bélyeg-
díj minden külön bejelölésért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ujdonosság sora 50 kr.
Nyitási közlemények minden petit sora
50 krajczár.
Hirdetéseket felvételnek a szerkesztőség-
ben és kincshivatalban. Főter 1828. sz.
alatti.)
Kéziratok nem adnak vissza.

A méltóságos nagy urak.

Debreczen, május 8.

(K. B.) Mi által lett nagygyá Anglia? Első sorban is az által, hogy ott a nemzet minden osztályai közt teljes szolidaritás uralkodik; az egységes nemzet élén ott állanak a magas műveltségű főurak, kik minden nemzeti küzdelemből kivesszük részüket, nem helyezik magukat elmentélbe a nemzet érzelmeivel, sőt éppen az ő soraikból kerülnek ki a nemzet vezérei.

Miért nem boldogul Magyarország, miért nem képes kifejteni erőit? Azért, mert itt a politikai nemzet számos nemzetiségre oszlik s ezeknek mindenikét föl lehet egymás ellen bújogatni; e mellett számos vallásfelekezeti is gátja az összeolvadásnak; végül azért, mert a méltóságos nagy urak — tisztelet a kivételnek! — nem érznek együtt a nemzettel, őket ma sem a nemzeti génius, hanem a bécsi körök akarata vezérli.

Nem egyszer megtörtént már, hogy a mi méltóságos nagy uraink mereven ellene szegültek a nemzet akaratainak; még azt is megcselekedték, hogy a törvényesen megválasztott királylyal szemben ellenkirályt választottak, mi által polgárháborúba s romlásba sodorták a nemzetet; az 1848-iki nagy vívmányokat is leghevesebben a méltóságos nagy urak ellenették, kik egy követ fujtak a bécsi kamarillával s közülök egyet Görgey fel is akasztott. Mánásaink javát pedig (Bathhányit, Perényit, Jeszenákot stb.) akik a nemzettel együtt éreztek, az osztrák golyó ölte meg, vagy az osztrák hóhér fojtotta meg.

A méltóságos nagy urak ma sem akarnak együtt érezni a nemzettel. Ime a nemzet törvényhatósági gyűléseken, népgyűléseken és a képviselőházban, hol a nemzet választottjai ülnek, nyilatkozott az egyházpolitikai reformok mellett; a méltóságos nagy urak azonban, kezét fogva a főpapokkal, mindent elkövetnek e reformok megbuktatására; egy

követ fujnak azon bécsi körökkel, melyek a magyar társadalmi és nemzeti egység megrontását rettegve nézik, egy követ fujnak azon nemzetiségekkel, melyek az egyházpolitikai reformokban a magyarság megerősödését látják. Mondhatjuk, szép komániába kerültek!

Vaszary és Lukács László, Schlauch és Tafler Náci, ősi magyar név viselője és elbolondított rácz és oláh: egy táborban küzdenek! Nem irigyeljük a méltóságos nagy urak izlését!

A főrendiházban tegnap kezdődött meg a polgári házasság feletti vita. Ma még nem lehet tudni, hogy mi lesz e vita eredménye. Némelyek azt besbesgetik, hogy a méltóságos nagy urak megbuktatják a javaslatot. Ha ezen eset bekövetkeznék; akkor nincs egyéb hátra, mint elővenni Debreczen város törvényhatósági bizottságának a főrendiház reformjára vonatkozó kérvényét s annak érvényét szerezni.

Ha a főrendiház nem akar egyéb lenni, mint a bécsi körök óhajának engedelmessé végrehajtója, ha a főrendiház gátat vet a modern haladásnak; akkor ezt a korhadat intézményt, mely túlte magát, egyszerűen le kell rombolni. Állíthatunk helyébe, ha ugyan egyáltalában szükség van felsőházra, demokratikus alapon szervezett szenátust, melyben a nemzet legjobbjai foglalnának helyet, nem születési, vagy főpapi előjog, hanem a választás alapján.

A születési előjog külföldben sem tartható már fönt sokáig. Amint azt el nem ismerhetjük, hogy akinek az Isten hivatalt adott, annak észét is adott hozzá: azt sem ismerhetjük el, hogy a ki gazdag mánásnak született, vagy fölkapaszkodott a püspöki pásztorboton a főrendiházba, az egyuttal törvényhozói tehetséget is nyert volna. Lehet valaki igen kiváló sport-ember, kitűnő gazda, — lehet valaki igen jó pap s bölcs egyházkormányzó, anélkül, hogy egyuttal törvényhozó is lenne. Mi értelme van tehát annak, ha valakit a születési előjog, vagy a papi méltóság törvény-

hozóvá tesz, — holott igen sok esetben annyit ért a törvényhozáshoz, mint a hajdu a harangöntéshez!?

Nem óhajtjuk mi a főrendeket és főpapokat mereven kizárni a felsőházból, vagy szenátusból, de csak azoknak adnánk abban helyet, akik a törvényhozásra kellő kvalifikációval bírnak. Róma legbölcsebb embereit küldte a szenátusba, míg a mi főrendiházunkban a legbutább fráterek is helyet foglalhatnak, ha bizonyos évi adót fizetnek, vagy fejüket püspöki süveg díszíti.

Hát igazság ez? Bizonyára nem igazság! Óhajtjuk, hogy a főrendiház bölcs és hazafias határozattal czafoljon meg bennünket, a mihez különben ma már kevés reményünk van!

Az adóreform.

Az országos iparegyesület nemzetgazdasági szakosztályának legutóbbi ülésén Mudrony Soma előterjesztette a szakosztály albizottságának ama munkalatát, melyet a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnöknek az adóreformra vonatkozó memorandum alapján kidolgozott.

A miniszterelnök által kibocsátott emlékirat alapján, a munkalat mindenekelőtt azokat az általános elveket ismerteti, melyek az adóreform kiindulási pontját kell, hogy képezzék. Hogy az államháztartás egysúlyát zavar ne érje, az egyes adók bevétele lényeges csökkenést nem szenvedhet, de szükséges az adórendszer lehetőleg egyszerűsíteni, igazságossá tenni, mindenekelőtt pedig arra törekedni, hogy a közgazdasági érdekek fejlesztésére hasson.

Miután az egységes személyi jövedelem-megadóztatás, melyet a miniszterelnök emlékirata is czélul tűz ki, nem valósítható meg rögtön, egyelőre fentartandó a kettős megadóztatás (hozaték és jövedelmi adó), míg a többszörös megadóztatást határozottan ki kell zárni.

Ez elvek alapján a munkalat sorban tárgyalja a most fennálló egyes adókat s a miniszterelnök emlékiratát több figyelemreméltó javaslattal pótolja, melyek a reformot közelebb viszik czéljához.

A földadóra nézve azt javasolja, hogy a megállapított kontingenst a jövőre se emeljék és hogy a kataszter-kiigazításból és a reambulációkból eredő jövedelmi többletek a tulmagas adókulcs (25 százalék) leszállítására fordíttassanak.

— Jól látta, hogy Elemér hová ment, benyitott tehát a szobába és színlét meglepetéssel kiáltott fel:

— Ah, Halmay ur, ön itt?!

Elemér, Margitot megpillantva, megretent és a legnagyobb zavarral hebegé:

— Kisasszony, ismer?!

Margit most vidáman felkaczagott és utólrétegettel kedveséggel mondá:

— Hogyne ismerném! Már régen ismerem, tudja, sokszor láttam, midőn kertünk alatt a rétre korcsotázni ment, — aztán olvastam cikkeit, a mamának is nagyon tetszettek tárczái! — Jöjjön Halmay ur bemutatnom a mamának!

Elemér soha sem volt büszke cikkeire, de Margit oly hévvel említte ezeket, hogy most akaratlanul is, bizonyos kevélység tölté el egész lényét és nem érezte már magát oly nyomorult szegénynek, mint félórával ezelőtt.

Buskomor kedély hangulata, pillanat alatt felderült és nyugodtan tért vissza a terembe, ahol Margit bemutatta mamájának és a következő pillanatban, a tánczó párok közé vegyülve, vigan lejtettek együtt egy gyors keringőt.

Elemér ez estén kitűnően mulatott. Meg volt róla győződve, hogy Margit szereti és ez egyelőre elég volt neki.

Az imádott leánynyal egy légkörben lenni, megittasulni csillogó szemeknek bűbájos fényétől, hallani kedvesen csengő hangját, párnái kis kezét percekig kezében tartani, — mindez Elemérnek elég volt, hogy végtelenül boldognak érezze magát.

De az ifju szerelmes volt, s a szerelme-
sek elől gyorsan repül az idő...
Elemér elől is gyorsan repültek a na-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Fekete virágok.

Irta: Harsányi Soma.

Majdnem gyermek volt még mindkettő, — Margit alig mult tizenhat éves, Elemér még nem töltötte be a huszonekötöt, midőn megszerették egymást.

Az ifju szegény, a leány gazdag volt. Egy estélyen ismerkedtek meg. — Midőn az ifju először belenézett a fiatal leányka csudásan fénylő, nagy fekete szemébe, kábultan tántorodott meg és egész testén ideges remegés futott át; szíve a szokottnál hevesebben lüktetett és feje, idegei mintha birtelen felbomlottak volna, irtózatatosan zugni kezdett. — Soha nem érzett lankadság vett rajta mindinkább erőt, fulasztónak találta a terem levegőjét és lassan, ingadozó léptekkel az ajtó fele tartott, hogy a szabadba jusson.

A terem közepén egy hölgy ismerőse megszólította:

— Jesszus! Halmay ur, mi baja? — Mily sápadt!

— Semmi; egy kis rosszulét — szólt Elemér, mosolyt erőltetve ajakára, miközben titkon Margitra pillantott és szelíd tekintete ismét találkozott a leányka perzselő tekintetével.

Elemér a szomszéd szobába nyitott, egy párszor hevesen föl és alá sétált, aztán égő homlokát az ablak hideg üvegtáblájára szorítva keserűn panaszkodott:

— Hiába tagadnám meg érzelmemet; nem tudom kitépni szívemet, szerelmes vagyok!... Szeretem azt a leányt, kit csak most láttam először életemben... Érzem, végtelenül szeretem, s ez — — — vesztemet

okozza!... Mily gunyja a sorsnak! angyalt szemelt ki számomra. De akit én meg nem közelíthetek, mert mi vagyok én?... nyomorult semmi, szegény nevelő, kinek léte, megélhetése, jövője csak ideig-óráig van biztosítva!

— És ő?... Óh, ő gyönyörű szép és talán gazdag is, aki gunyos megvetéssel fordít hátra — egy szegény nevelőnek... aki...!

Itt Elemér hirtelen felbeszakította szomorú magánbeszédjét, félt kimondani, amit akart, levert hanyatlott az ablak mellett levő karszékre és győtrő gondolatokba merülve, kábultan bámult maga elé, sokáig.

Ezalatt a teremben megszólalt a zene — A cigány frissen mozgó nyirettyűje, a hegedű csábító hangjai, vidám pezsgésbe hozták a gondatlan fiatalságot és a párok csakhamar hamisítatlan jó kedvvel ropták a tüzes táncot.

Margit, aki rögtön észrevette Elemér zavarát, a fülbemászó zeneszó daczára, mindinkább komorabb lett.

Ő már régóta ismerte Elemért. Nem ismerte ugyan személyesen, de mert nevelősködése mellett az irodalommal is foglalkozott, olvasta cikkeit és az ábrándos fiatal leányka eleinte csak pusztá érdeklődést, később már bizonyos szimpátiát, — végre pedig forró szerelmet táplált az ismeretlen csinos ifju iránt.

Ez estélyre is csak azért jött el, mert tudta, hogy Elemér ott lesz, találkozni akart vele; meg akart vele ismerkedni.

Midőn Elemért a teremből sápadtan kimeni látta, azt hitte, hogy nem sokára visszaszajon, később azonban becszantotta az ifju gyávasága és valami ürügy alatt ő is kiment a teremből.

A házadó tekintetében a munkálakásokra és családi házakra nézve a tulmagas házbéradóval szemben az osztályadó behozását ajánlja. Az üzemadóra nézve (3 oszt. keresetadó) az 5 százalékos kezdődő és 10 százalékos menő progresszív adókulcsot leszállítandónak tartja és ennek elérésére nézve, ép úgy, mint a földadónál a jelenlegi bevetelt átmenetileg kontingenstani kívánja, vagy, hogy a természetes fejlődés és igazságos bevallás által elérendő többlet az adókulcs leszállítására legyen fordítva.

A tőkekamat és jövedék-adó, valamint a pénzintézeteknél elhelyezett tőkek adóját, melyek a kamatlab mesterseges emelésével a termelés versenyképességét gátolják, megszüntetni kívánja; az abból eredő hiányt pedig oly vagyonaóval kívánja pótolni, mely a többi százaléki adók által nem érintett vagyont érme.

Az iparos munkások I. oszt. kereseti adója a velünk versenyző Ausztria példán el-ejtendő. Szintugy elejtendő a II. oszt. kereseti adó (kivéve a földipar adót.)

A mi az általános jövedelmi pótdadó helyett életbeléptető jövedelemadóit illeti, ezt a munkalat elvileg helyesli és csupán a progresszió keresztülvitelét kívánja módosítani oly formán, hogy az alsóbb teteleknél ne legyen a progresszió oly gyors, mint a tervezetben.

Egészben véve tehát a munkalat a keresztülvitelés keretén belül marad, de minden lehető intézkedést meg kíván tenni, mely a közgazdaság fejlődését előmozdíthatja.

Az ipar szempontjából négyféle könnyítés tervezetik: az iparnak olcsóbb és igazságosabb adókulcs, a nem állandó munkások adójának eljítése, a családi és munkaházaknak adandó kedvezmény és a mi legfőbb, a tőkekamatadók eltörlése, mely a hitelt olcsóbbá fogja tenni. Ez az utolsó intézkedés a kereskedésnek és földművelésnek is nagy előnyére lesz.

Országgyűlés.

A főrendi az ülése máj. 7-én

Megkezdődött a főrendiházban a nagy mérkőzés, mely a polgári házassági javaslat sorsát dönti el. A küzdőfelek három csatáorokban vonyultak fel, sűrűn megtöltve azt az egész pad-felkört.

A karzatok tele politikáló dámmakkal, hölgyeket gukkerező politikusokkal, czeruzákat hegyező ujjakkal és mindenkivel, a ki elég szerencsés vagy élelmes volt, hogy jegyet kap-hatott.

Néhány percczel 11 óra után foglalja el az elnöki széket Szilávy koronaőr. Épen oly nyugodt közömbösséggel, mint bármikor szó-laltatja meg az ülés megnyitását jelentő csen-

pok, ijesztő sebeséggel látta elérkezni a pillanatot, midőn a kis városból távoznia kell, s valahányszor az elválás szomorú pillantára gondolt, szívét valami leirhatatlan érzés töltötte el és napról-napra komorabb lett. — Remegve gondolt arra az irtózatos pillanatra, midőn Margittól búcsút kell vennie... Ismét oly lehetetlen nyomorult embernek képzelte magát, mint akkor este, midőn Margitot elő-szórt megpillantotta. — Rajongóan szerette a lányt és nem mert szülei elé lépni, hogy megkérje kezét; csak zuglódot sorsa ellen, hogy ő — szegény.

»Ha állásom lenne, ha gazdag ember lennék, mily másképp volna minden! — fűzte szomorú gondolatait a szegény ifju. — Bátoran előállnék és megkérném a leány kezét; de így nem tehetem, mert szegény vagyok! — Kinevetnek, gunyosnak látják forditanék, vakmerő, örült fióknak tartanak és szánakozó, mosolygól mutatnak ajtót... Es miért?... mert szegény vagyok! Nem tudok eltartani egy nőt!... Ők, a gazdag, az önző peszimiszták így gondolkoznak! — Nem tudnám boldogítani, akit szeretek, mert nincs hozzá ele-gendő — pénzem! — Tehetetlen nyomorult ember vagyok, kinek hitvány féregként kell elpusztulni!!

Ezek a mardósó gondolatok győtrték a a szegény ifjut akkor is, midőn pár percczel elutazása előtt, Margitukhoz ment, hogy utol-szor talán örökre elbúcsúzzék tőle.

Margit szülei a szobában voltak. — A fiatal lányka tudta, hogy Elemér búcsuzni jött, kissé halvány volt és egész lényén bizonyos levertség volt észlelhető.

Elemér térfiasan akarta magát viselni, erőt vett magán, nagy nehezen visszafojtotta háborgó érzelmeit, lassan közeledett Margit-hoz, kezét nyújtá neki és alig hallhatóan rebegé:

getyűt, s teszi meg azután a sablonos bejelentéseket. A Házon magán sem látszott meg a nagy küzdelem izgalma. Csak akkor suhogó végig a vörös padlókon egy kis mozgolódás, mikor az elnök jelenti, hogy a napirend előtt Zichy Nándor gr. kíván szólni.

A nemes gróf csak két percet tartja fel az események folyását, betérjesztve néhány közönséges kérvényét a polgári házasság ellen.

Imár — jelenti az elnök — következik a házassági jogról szóló törvényjavaslat tárgyalása. És feláll Czorda Bódog, az igazságügy volt államtitkára, a harmas-bizottság előadója.

Beszéde jogtörténeti fejtegetésekkel indult meg, a melylyel azt bizonyítja, hogy nálunk mindenhol csak az a kánon birt törvény erejével, a melyet az állam a maga civil auctoritásával felruházott. A kánonjog csakis a reformáció terjeszkedésével lépett föl a kötelező elismertetés igényével. Ebből támadtak a legáltalánosabb surlódások, a melyek elenyészletére egyetlen mód: egyseges állami házassági jog behozatala.

Ez a javaslat politikai motivuma; de vannak tisztán jogi motivumai is, nevezetesen az, hogy a házassági jogviszonyok terén meg kell szüntetnünk a ma uralkodó zavarokat s rendet kell létesítenünk. Ezt ismét csak úgy érjük el, ha mind magát a házasságjogot egysegesen, és általában szabályozzuk, mind a bíraskodást állami közegekre bizzuk, nem pedig pap-bíróságra, a mely egy ipso felekezeti tendenciákat követ.

Öt nem fél attól, hogy a magyar katolikusok renitenciára ragadnának magokat, mert lehetetlen, hogy szövetkezzenek oly elemekkel, a melyek a javaslat elleni izgatást a magyar államegyeség megbontására akarják felhasználni. Ezek az elemek nagyon jól felismerték, mily hathatós tényezője lesz az egyseges házassági jog a magyar államegyeségnek s az állami egységnek s éppen ezért izgatnak ellene.

Ha a javaslatra azt mondják, hogy liberális, nincs oka, hogy ezt tagadja. A magyar nemzet a XIX. század végén nem mehet vissza a középkorba, de a radikalizmus gyanúja is szeretne keverni. No már attól a radikalizmustól, a melyet Deák Ferencz hirdett, nem kell félni a magyar nemzetet.

Balfelülről ezt a lendületes befejezést sürő élénzés kísérte, mely azonban nyomban teljes esőndnek adott helyet, midőn V. a szary Kólos hercegprímás állott fel szólásra. Rövid polemia után, melyben Czorda némely jogtörténeti adatának kétségtelen voltát tette vitássá, áttért a maga álláspontja kifejtésére. Ez az álláspont ugyanaz, mint a melyet a püspöki kar 1883-ki emlékirata kifejtett; a polgári házasságot nem fogadhatja el, mert az ellenkezésben van a katolikus egyház hitelveivel. A dogma szerint a házasság szentség, a javaslat szerint felbontható; a dogma szerint a házasság ügyében csak egyházi bíróság gyakorolhat judikatúrát, a javaslat a bíraskodást az állam közegeire ruhazza. Ezek kiegészíthetetlen elvi ellentétek, a melyek rá nézve a javaslat elfogadását lehetetlennek teszik.

Vallásával ellenkező cselekedetre senki sem kényszeríthető: ezt mondogta ki a magyar törvényhozás a protestánsok érdekében. Vajon nem áll-e ugyanez a katolikusokra is? Avagy midőn a katolikus ember arra köteleztetik, hogy polgári közeg előtt kössön házasságot, holott ő azt törvényes házasságnak él nem ismerheti, nem kényszerítetik-e hitével ellenkező cselekedetre? Avagy az a pap, a kinek nem szabad az előtte egybekelni kívánóknak asziszisztálnia, nem tiltatik-e el oly cselekedettől, a mit neki hite parancsol?

— Isten áldja, kisasszony! Elérkezett a pillanat, hogy innen távoznom kell... Isten vele!

Ezután, hogy háborgó érzelmei valahogy ki ne törjenek, gyorsan elfordult és az ajtó felé sietett.

Margit kis keze remegett az ifjában és midőn Elemér már az ajtónál volt, a fiatal lányka elfőlte arcát és szenvedélyesen kiáltott fel:

— Elemér! hát így kell elválnunk!

Elemér nem fékezte tovább érzelmeit, nem gondolt most arra a végtelennél látzó úrra, mely közte és Margit közt volt — egy ugrással az imádott leány előtt termett és a hatalmas, a gazdag szülők láttára, szenvedélyesen magához szorította...

Es ami ezután történt, arra Elemér legtovábbról sem mert volna gondolni: ugyanis Margit szülei megígérték neki, hogy várnak, míg elfogadható társadalmi állást szerez magának s aztán — neki adják a leányt.

Halmay Elemér, a legszebb reményekkel eltelve hagyta el a várost.

Elfogadható társadalmi állást akart magának keresni, hogy minél előbb magának vallhassa Margitot, e végből legjobbnak vélte csekély írói tehetségét érvényesíteni.

Ezen a küzdelemes téren akart magának, rövid idő alatt, biztos existenciát, hírnevet; sőt dicsőséget szerezni.

Nagyobb vidéki városba ment tehát, ahol egy tekintélyes napi lap mellett zsurnalista lett.

Elemér ritka, nemes ambícióval fogott az újságitárs farsadagos, idegbontó munkájá-

Valóban a javaslat nem tesz egyebet, mint hogy a házasság intézményét a protestánsok alapelveken építi fel. A protestánsok azért küzdöttek annak idején, hogy a katolikus házassági jog uralma alól kivéssenek. A haladó kor meghozta nekik céljuk elérését. De most már az következik-e, hogy a katolikusok kényszerítenek protestánsok elvek szerinti házasságkötésre? A hogyan küzdtek a protestánsok, úgy fognak küzdeni ez ellen a katolikusok is, s ha a javaslat törvényvé válik, az nem hűteni, hanem szíttani fogja az izgatottságot.

A hercegprímás beszédét annak a kijelentésével végezte, hogy a javaslatot sem mint polgári, sem mint főrendiházi tag, sem mint főpap el nem fogadhatja, »két esküt tettem, mondá, egyet királyomnak, hogy hű leszek a hazához; egyet egyházzam fejének, hogy hű leszek egyházamhoz. Amazt nem szegem meg, ha a javaslatot el nem fogadom, emezt megszegném, ha elfogadnám.« (Hát menjen Rómába francziskanusk! Szerk.)

Gajzágó Salamon a javaslat mellett beszélt a régi liberális iskola nemes pathosával, melyből csak a hang érczét viselte meg az idő, az érzés és meggyőződés hevé azonban nem lankasztotta meg.

A javaslat igazi megvédelmese mindazáltal a Szilágyi Dezső erős vállaira szakadt. — Az igazságügyminiszter csakugyan olyan beszédet mondott, mely maradandó helyre számíthat a parlamenti ekesszólás történetében. Polemia volt, de azért nem csupán negatív cáfolgatás, hanem pozitív tételek bizonyítása is. A hercegprímás beszédjének eszme-menetét követte.

Két-égbé vonta mindenkéltűt annak a jogosultságát, hogy az állami törvényhozás dolgait bármely felekezet dogmája szempontjából lehessen megírni; de belement abba is, hogy ráállva a hercegprímás álláspontjára, innen bizonyítva az által levont konzekvenciák tarthatatlanságát. Dialektikája végtől végig fényes volt, s különösen akkor csillogott, a midőn azt bizonyította, hogy a javaslatban nem protestáns felekezet, hanem általános állami szempontok jutnak érvényre.

Még azt is megengedte magának, hogy ellenfeleivel ingerkedjék egy kissé, a mi elég szokatlan a méltóságos Házban. S ennek meg is volt a következménye abban a szokatlan jelenségben, hogy beszédét meg-megszakították a közbeszólások.

— Ne ijesztgessük egymást! mondá Szilágyi Dezső.

— Tessék a komoly tárgyról komolyan beszélni, — vágott bele Zichy Nándor gróf. Később egy olasz miniszteri jelentés adatait említve, tett a miniszter valami tréfás megjegyzést.

— Az nem lehet úgy, — szolt közbe ismét Zichy gróf.

— Az olasz miniszterrel tessék polemizálni és ne velem, — vitakozott Szilágyi, a Haz és a karzat együttes zajos derűtsége közt.

Schlau ch, a nagyváradi bitoros-püspök azonnal választolni akart a beszédre, de Szilágyi elnök, azt adván okul, hogy ő főmagasága egy sem vehetnént be a beszédét, az ülést fél 3-kor berekesztette.

Igy végződött a nagy mérközés első napja.

BELFÖLD.

Államtitkár a polgári házasság ellen. Jósika Samu báró belügyi államtitkár lemond állásáról, mert, mint főrendiházi tag,

hoz, s éjjel nappalá téve, dolgozott, tanult szorgalmasan, sokat nélkülözve és küzdve rettenetes anyagi helyzetével.

De az ifjú bámulatos erőt fejtett ki és csodálatos kitarással haladt előre... Egy szent cél lebegett szeme előtt csak: minél előbb biztos existenciát szerezni, nevét ismeretessé tenni és dicsőséget szerezni — Margitnak.

Ez volt célja, s hogy ezt elérje, nem rettegett vissza a legfarsadagosabb munkától sem.

Ha elcsigázott tagjait a nehéz, verejtékes munkában, lankadni érezte: mosolygó leányarczot varázsolta maga elé — a Margit úde, harmatos arczát, s ez új erőt kölcsönzött lankadt tagjainak.

Margitnak egy-egy levele új reményekkel töltte el egész lenyét és nem telt bele másfél év, — midőn Halmay Elemér egy tekintélyes fővárosi napi lap segédszerkesztője lett.

Itt Elemér rövid idő alatt, novella-kötetet adott ki.

A szigorú kritika meleg rokonszenvvel fogadta a fiatal író munkáját és ettől a percztől kezdve, mindinkább közeledett a cél felé, míg végre elérkezettnek látta az időt, hogy Margit szülei elé álljon, s boldogan mondja: Ime itt vagyok, eljöttem!

Nem vagyok szegény, hoztam magammal megbérsülhetetlen kincset; örökös existenciát, fényes nevet... s aztán? — boldogan szívéhez szorítja az imádott leányt.

Édes reményekkel eltelve, tuláradó boldogságtól dajadó kebellet ült Elemér a vonatra, hogy abba a kis városba utazzék, a hol Margit szülei laktak.

a főrendiházban a polgári házasság ellen akar szavazni.

Fejedelmi vendég Budapestén. A portlandi herceg Budapestre érkezett és a Hungária fogadóba szállt. A herceg, a kinek kíséretében Eszterházy Lajos gróf tabornok, londoni nagykövetségi tanácsos van, nyolcz-tíz napot tölt a fővárosban.

KÜLFÖLD.

Hogyan őrzik az orosz határt? Krakóból írják, hogy az orosz vámőrök a napokban elfogtak egy Dyabelek nevű gácsországi parasztleányt, midőn egy muszka csempeketek egy zsebkészékkel telt zsákok adott át. A vámőrök megragadták a leányt és beledobták a Visztula folyóba. Dyabelek a gácsországi part felé uszott, az egyik vámőr azonban megölte egy puskalövésessel. Az esetről jelentést tettek a helytartónak.

A jubileumok ellen. Az orosz iskolákban is grasszálnak az iskolai ünnepek, a tanárok és igazgatók jubileumai. Ezt következetni legalább Eeljanov közoktatásügyi miniszternek valamennyi tanfelügyelőhöz intézett egyik rendeletéből. A miniszter ebben, mint Pétervárról jelentik, elrendelte, hogy jubileumokat vagy más iskolai ünnepeket eszentul csakis a hatóságok engedélyével szabad megtartani.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy-egyesület Otthonában.

Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.

Munka-tanítás a kézügyesítő egyesület iskolai műhelyében, szerdán és szombaton d. u. 3-5 óráig.

Május 8. A joghallgatók önképző körének hangversenye, a Kossuth szobor javára, a nagyerdei vigadóban.

Május 9. A tordai és debreczeni daleyletek hangversenye a nagyerdőn.

Május 16. Hajdúvármegye közgyűlése.

Május 19. Gazdász-majális a nagyerdei vigadóban.

Május 19. Az ács ifjuság táncvigalma a Margit-fürdőben.

Május 27. A kaszinó rendkívüli közgyűlése. D. e. 10 ó.

Junius 2. A debr. könyvnyomdászok júniálisa a Margit-fürdő táncztermében.

Jun. 3. A függetlenségi kör tánczvigalma a Margit-fürdőben.

Ujdonságok.

Vívó-mesterek mérközése.

Röviden emlitettük már lapunk tegnapi számában, hogy két vívó-mester f. hó 13-án a Margit-fürdő disztermében össze-méri kardjait, megmutatandó, hogy mily magas fokon áll a magyar-kardvívás. Az ellenfelek lesznek: Szigeti Benedek Gyula, a híres szabadtéri vívó-mester (ki már egy rendkívül ügyes olasz vívó-mesternek is megmutatta, hogy azon nemzetet, melyből a huszarok kerülnek ki, a kard-vívás terén semmiféle csel-fogásokkal és cselvágásokkal nem lehet legyőzni) és Kükemezői Kükemezőy Árpád, ambiciózus fiatal fővárosi vívó-mester, ki saját szisztémája szerinti vívasát óhajta ezáltal a debreczeni közönségnek bemutatni s a régibb mesterral barátságosan megmérkőzni. Kükemezőy Árpád megtudva, hogy Benedek Gyula Szabadkáról jövet Debreczenben vívó tanfolyamot nyitott, a »Pesti Hirlap« egyik ujdonságában mérközésre szolította föl Benedeket,

Idealis képzelete, egész uton, a kellemebbnél-kellemebb ábrándokat szótte... Ezerszer is maga elé varázsolta azt a boldog jelenetet, midőn az imádott gyermeket hevesen szívéhez szorítja és a kedves leányka, boldogságtól sugároz arczczal, hajja gyönyörű fejt az ő felfias vállára...

Végre megérkezett a vonat.

Elemér bérkocsiba vette magát és Margitkhoz hajtatott, dupla borrhallót ígérve a kocsinak, ha sebesebben hajt.

A bérkocsi száguldozva rohogott tova s csakhamar a Margitk kapuja alatt állott meg.

Midőn Elemér az udvarra lépett, kissé meghökent: borzalmas csend vette körül, a máskor oly zajos udvaron.

Valami mardosó sejtélem szállta meg és remegve lépett a szobába, a hol tárt karkok helyett, kisors szemeket, néma fájdalomtól megtört szülőket és fekete ravatalt talált, a melyen hóféhér ruhában, kezében élő virág-csokorral, kosszoru-özön közepette — Margit feküdt. Margit, a gyönyörű fiatal leány, váratlanul, hirtelen meghalt.

Elemér eleinte azt hitte, hogy valami pajkos álom üzi vele gonosz játékat. Nem akarta hinni, hogy Margit, az ő imádott Margitja meghalt.

Megállott a ravatalt előtt és némán, mozdulatlanul, sokáig merőben bámúlt a hideg, merev hullára...

Megsimította halvány arczát, megtapogatta merev ujjait, szolt hozzá lágyan, édesen, epedő szeretettel, s midőn a leány nem felelt, — hirtelen fogta kalapját és kirohant a szobából.

ki a kihívást elfogadván, a mérközés f. hó 13-án, pünköst első napján, d. u. 4-5 óra közt tartatik meg a Margit-fürdő disztermében. Benedek e helyen is fölkéri az itt levő vívó mestereket és a vívasi sport barátjait, hogy sziveskedjenek e lovagias mérközésen megjelenni s annak tanui lenni. A mérközés, mely iránt a debreczeni sport-világ nagy érdeklődéssel viseltetik, a következő föltételek mellett fog lefolyni:

I-ső tét:

Kardra, 12 (volto), a küzdők egész testre, trikóban vívnak; szurni és vágni szabad; az első vágás császári vágás, az utolsó mesteri vágás lesz. Győztes az, ki ellenfelelnek több tuszt ad.

II-ik tét:

Vívórrrel, 6 (volto). Győztes az, ki ellenfelelnek az első 3 döfést adja egymás után.

III-ik tét:

Mesteri kardvágások, melyek előre bemozdandók az elnöknek. Győztes az, ki ellenfelel hamarabb legyőzi.

Helyárak: Az első 10 sorban 3 korona, a többi sorokban 2 korona, állóhely 1 korona. Jegyek előre is valthatók.

Ily érdekes küzdelem régen nem volt Debreczenben, noha itt a vívasi sport szép lendületet nyert s valószínű, hogy Benedek Gyula, ki mesteri vívasárol már annyiszor tett tanubizonyoságot, más vívó-mesterekkel is meg fog mérkőzni városunkban, a minek a kardforgató ifjuság nagy hasznát veszi, mert az ilyen bajnoki mérközésekből igen sokat tanulhat!

* A fumei kirándulók figyelmébe.

A kereskedelemügyi miniszter határozott a fumei kirándulók részére kert vasúti kedvezmény tárgyában. A leirat szerint Debreczenből indittatik egy külön vonat, mely a m.-szigeti, szatmári, n.-károlyi, nyiregyházi, tordai és debreczeni kirándulókat fogja innen egyenesen szállítani. Tehát az utasok, ha itt elhelyezkednek a kocsikban, egész Fiuméig nyugton maradhatnak. Ezen külön vonat indittatik e hó 11-én pénteken reggel 9 órakor. Vagyis néhány perczel az gyorsvonat indulása után. Külömben ez is a gyors vonat sebességével fog haladni s az az óriási előnye lesz, hogy 36 óra helyett 26 óra alatt fog innen Fiuméba érni, bele számítva azon két órát is, melyet Budapestben fog tölteni. Ezen vonatra váltott jegyek 30 napig érvényesek és pedig visszafelé bármely személy és különvonaton használhatók. A kirándulásra jelentkezettek kapnak a debreczeni daleylet elnök-ségétől egy nevékre kiállított igazolványt, melylyel aztán válthatók a jegyek II-ik osztályra személyenként 18 ft 60 krért oda és vissza.

Hogy pedig a vasúti pénztáraknál a tolongás elkerültessek, legzészerűbb, ha minden kiránduló — a működő dalárdistákat ide nem értve, a kirkól a daleylet gondoskodik — a szokásos pénztári menet-jegyek helyett és pedig Budapestig külön és Budapesttől Fiuméig külön ugy nevezett zóna úrjegyeket vált, mely úgy az állomáson, mint a főpostán kapható.

Ezen úrjegyek, tekintve az jennek kiállításával járó sok munkát, már az indulás előtt két nappal kiváltak. A közlekedési miniszter ur ezen eljárása, mindenesetre elismerést érdemel, mert egy Budapestről Fiuméba induló külön vonat összeállítás is nehéz, hát még mint jelen esetben, legalább 7 külön vonat összeállítás. Az ehhez szükséges kocsikat az egész ország területéről kell összeszedni; minden vo-

Másnap szomoruan bugtak a haragok; fényes gyászmenet kísérte ki a fiatal leányt a temelőbe, sűrű, apró esőcseppek hullottak az égről a földre, mintha a természet is siratná a korán letört bimbót...

Ugyanekkor csinos fiatal ember lépett egy virágkereskedésbe, zavartan körülnézett és halkán, felénken szolt:

— Virágokat kérek, szép fekete virágokat, — menyasszonyi koszorunak...

A kereskedő mély szájalommal nézett az elmezavardott csinos fiatal emberre és részvétellel kérdé:

— Kinek a koszoru?

— Menyasszonyomnak — szolt a fiatal ember gépiesen.

De csitt!... ne zavarjuk, ő alszik... de ni! már ébredez... lassan, ne zavarjuk!... hadd nyugodjék... addig fonjuk meg a koszorut — fekete virágokból...

Három hónappal Margit temetése után, talpig gyszabá öltözöt hölgy látogatta meg Halmay Elemér — a tébolydában.

Halmay Elemér most is, mint három hónap előtt, intett mindenkinek, hogy ne zavarják alvó menyasszonyát és áhitattal fonta a fekete koszorut.

Margit anyja két nagy könyccseppet törült ki szeméből és sietve távozott a szomorú czellából.

Az egykori reményteljes ifju pedig, kire kedvese halála oly borzasztó hatással volt, hogy a szellemi munkától amagys is tulfe-szített idegei felbomlottak, — szeliden fonta tovább fekete virágaiból a fekete menyasszonyi koszorut.

nathoz két gépet kell beá- zetet megduplázni. Roppan közik a hetszer induló kü- osztani, hogy ezáltal a mely épen azon vonalon ki meg ne zavartassék. Por hogy a Budapesttől Fiuméig díjra az állam ráfizet.)* N ekek minden esetre kitűnő legnagyobb kenyellemmel, utazhatunk egészen Fiuméig

* Gyermekek pus-

miniszter most adta ki a szegorszag márczius havi e Sajnálattal kell ismét kor hevenyfertőző betegségek jedit és a mint a érkező jelenté-ek mutatják, hogy a gyermekirtó betegsé- fojtani. A roncsolt torokl- községekben és 14 törvényh- tén pusztított. Megbetegede- egyén, tehát a megbe-egede Vörhén 27 vármegye 6 törvényhatósági városban 612, elhalt 233 egyén. K betegeket, kik közül a miniszter elrendelte, hogy melyeknek elég pénzüik gépeket szerezzenek be me a legtöbb község nem kép- rezni, tanácsos volna, ha rium szerezne be ily gépe- teriumnak eddigelé csak ha mi édes-keves ahhoz, hog elérjenek velük.

* A debreczeni K-

özt. Berezky Ferencz né- tünk. Ezzel együtt eddigi 20 kr. Ugyancsak nevez- pesti K o s s u t h - s z o zott nálunk 1 forint. Ez az lyet a budapesti Kossuth-

* Szén-gözmér-

tanoncz felszák a közkör- egyik meghalt, a másik é- hirtelen jött segély is alig az életnek. Mindketten é- miatt jutottak a veszélybe kező: Sz a b ó Lajos és k ö m d ö r tanonczok, kik F o d o r Imre építész szeg- tegnap este beállított az számu házba, hol az egy- alkalmával az illető válla- épített egyik szobába. A nem folytat bele az építke- a háziaknak azt állították szárítani jöttek. A háziak- kabb gyanus volt ez a d- kulcsot sem hoztak maguk- ablakát feltörve hatoltak- azután, miután az ott fe- czébe tüzet raktak, az a- küdtek. Ma reggel K i s s o ki ugyanazon házban lak- felkelvén, kíváncsi volt az- kintett az ablakon s ott a- fiut a földön fetregeni. A- lón, a másik hanyatt fek- Rosszat sejtve, rögtön e- abban a házban lakó F- közrendőrt, kinek segélye- ték. A behatoltakat szint- a fuladt levegő, a szoba- litve volt a szarító keme- lődött szénigézzel. K i s s o szállította a két szerencs- vest, rögtön orvosért küld- ségével s leányával házi- éleltre hozni ö k- pán Hajós Andrásnak Lajos meghalt, — min- kerületi orvos Dr. Bal k- taltatta. A rendőrségnek t- szerencsétlenség. E r d ő fogalmazó megindította a- dicséretes eredménytel- két közműves inst senki- sem bízta meg az a- hanem a két ember, Sz- potban lévén, ez ideig me- ból, hatóli be a házba. A- a gyógykezelés alá vett a

* Kérelm.

Tiszt- umbe jövő t. pártoló u- elsé szállásolási és p- mint vasúti igazol- vétele czéljából hivatal- megjeleni, vagy e jegye- leit megbízottat felküld- vábba szives tudomásul- ú r l a p o k a vasúti p- ki és pedig: Bpestig III- től Fiuméig II. o. 5 ft 8- reczen 1894 Május 8. K- titkár.

* Fiumei kirán-

be. — Az egyleti jelen- lágyi Imre egyleti tagm- válthatók.

* Czine mintye-

ki a városunkhoz közel e- alkalmazva mint bérés, m- lopáson érte őt, a lakás- József ugy állt bosszút a- tulajdonoson, hogy annak

*) Megteheti, mert mag- szól

mérkőzés f. hó d. u. 4-5 óra d. diszteremben. az itt levő vivo barátjait, hogy közösen megje-mérkőzés, mely nagy érdeklő-föltételek mel-

a küzdők egész és vágni sza-vágás, az utolsó z, ki ellenfelének

Győztes az, ki est adja egymás

g á s o k, melyek nek. Győztes az,

10 sorban 3 ko-rona, allóhely 1 hatók.

regén nem volt vivási sport szép a, hogy Benedek ar annyiszor tett mesterekkel is meg a minék a kard-át veszi, mert az igen sokat ta-

ndulók figyel-

miniszter bata-észere kert vasuti rat szerint Deb-ön vonat, mely a lyi, nyiregyházi, lokát fogja innen az utasok, ha itt a, egész Fiuméig külön vonat indít- reggel 9 órakor. gyorsvonat indu- a gyors vonat si- az az oriai főnye 3 óra alatt fog in- számúva azon ket fog tölteni. Ezen apig érvényesek és személy és külön-irandulásra jelent- min daleylet elnök-igazolványt, mely-ek II-ik osztályra tért oda és vissza. araknál a tolongás b, ha minden kirán-akát, ide nem értve, skodik — a szoka-ki helyett és pedig pesttől Fiuméig kü-egy-kezt vált, mely a főpostán kapható. z jennek kiállítás-az indulás előtt két kedések miniszter ur elismerést érdemel, méba induló külön ez, hát még mint külön vonat összeal-koeskat az egész szedni; minden vo-

ugtak a harangok ; ki a fiatal leányt öseppék hullottak a természetet is si-öt. a termék ember lépett avartan körülnézett ek, szép fekete menyasszonyi koszo- szánalommal nézett fiatal emberre és

nak — szólt a fiatal arjuk, 5 alszik. . . lassan, ne zavar-ék . . . addig fonjuk e virágokból. . .

argit temetése után, hogy látogatta meg bolydában. ost is, mint három kinek, hogy ne za-át és áhitattal fonta

nagy könyveppet tö-ve távozott a szomo- teljes ifju pedig, kire asztó hatással volt, bl amugy is tulfe- s, — szeliden fonta a fekete menyasszo-

nathoz két gépet kell beállítani, s a személy-zetet megduplázni. Roppant nehézségekbe ül-közik a hetszer induló külön vonatot ugy be-osztani, hogy ezáltal a rendes forgalom, — mely épen azon vonalon különben is nagy — meg ne zavartassék. Pontosan kimutatható, hogy a Budapesttől Fiuméig felszámított vitel-dijra az állam ráfizet.* Nektünk, debreczeni-eknek minden esetre kitünő előnyünk, hogy a legnagyobb kényelemmel, sehol sem zavarva utazhatunk egészen Fiuméig.

*** Gyermekek pusztulása.** A belügy-miniszter most adta ki szokásos jelentését Ma-gyarország márczius havi egészségügyéről. — Sajnálatos kell ismét konstatálnunk, hogy a hevenyfertőző betegségek ismét tovább ter-jedtek és a mint a naponként be-érkező jelenté-ek mutatják, nincs kiállítás arra, hogy a gyermekirtó betegségeket el lehessen fojtani. A roncóló toroklob 41 vármegye 381 községében és 14 törvényhatósági város terüle-tén pusztított. Megbetegedett 2340, elhalt 1011 egysz, tehát a megbetegedettek 43 százaléka. Vörheny 27 vármegye 61 községében és 4 törvényhatósági városban volt. Megbetegedett 612, elhalt 233 egysz. Kanyaróban 5315-en betegedtek meg, kik közül elhalt 337. A belügy-miniszter elrendelte, hogy azok a községek, melyeknek elég pénzük van, gőzferőtlenítő gépeket szerezzenek be maguknak. De miután a legtöbb község nem képes ily gépet besze-rezni, tanácsos volna, ha a belügyminiszte-rium szerezne be ily gépeket. A belügyminisz-teriumnak eddigéig csak három ily gépe van, a mi édes-keves ahhoz, hogy valami eredményt elérjenek velük.

*** A debreczeni Kossuth-szoborra** özv. Bereczky Ferenczné urnától 1 frtot vet-tünk. Ezzel együtt eddigi gyűjtésünk: **83 frt 20 kr.** Ugyancsak nevezett urnó a budape-s-ti Kossuth-szoborra is adako-zott nálunk 1 frtot. Ez az első adomány, mely-et a budapesti Kossuth-szoborra vittünk.

*** Szén-gőzmérgezés.** Két kőműves tanoncz fekszik a kórházban, kik közül egyik meghalt, a másik súlyos beteg és a hirtelen jött segély is alig tudta visszaadni az életnek. Mindketten saját gondatlanságuk miatt jutottak a veszélybe. Az eset a követ-kező: Szabó Lajos és Hajós Sándor kőműves tanoncok, kik utóbbi időben a Fodor Imre építész szolgálatában állottak, tegnap este beállítottak a piac-utczai 2139. számú házba, hol az egyik lakás restaurálása alkalmával az illető vállalkozó egy közfalat épített egyik szobába. A két kőműves, kik nem folytak bele az építkezési munkálatokba, a háziaknak azt állították, hogy a szobát ki-száritani jöttek. A háziak előtt annyival in-kább gyanus volt ez a dolog, mert a fiuk kulesot sem hoztak magukkal, hanem a lakás ablakát feltörve hatoltak a lakásba. Ott benn azután, miután az ott felállított fűtő-kemen-czébe tüzet raktak, az ablakot betéve lefe-küdtek. Ma reggel Kis Imre szücs mester, ki ugyanazon házban lakik, kora hajnalban felkelvén, kíváncsi volt az eredményre, be-tekintett az ablakon s ott látta mind a két fiut a földön fetrengegni. Egyik arczczal a pad-lón, a másik hanyatt fekvűt egyik szegletben. Rosszat sejtve, rögtön értesítette az ugyan abban a házban lakó File István 18. sz. közrendőrt, kinek segélyével az ajtót betör-ték. A behatoltakat szintén majd elszédítette a fuladt levegő, a szoba levegője ugyanis tel-ítve volt a száritó kemence tüzeiből kifej-lődött szengőzzel. Kis Imre a lakására szállította a két szerencsétlenül járt kőmű-vest, rögtön orvosért küldtek s addig is fele-ségével s leányával házi szerekkel igyekszett é l e t r e h o z n i ö k e t. Azonban ez csu-pán Hajós Andrásnál sikerült, Szabó Lajos meghalt, — mint azt a megjelent kerületi orvos Dr. Balkányi Ede is konstata-lta. A rendőrségnek tudomására jutván a szerencsétlenség, Erdélyi István rendőr-fogalmazó megindította a vizsgálatot és pedig dicserétes eredményel. — Mint kiderült, a két kőműves inast senkisé, — s így főnöke sem bízta meg az éjszakai munkálattal, hanem a két ember, Szabó erősen ittas álla-potban lévén, ez ideig még nem tudni mi ok-ból, hatolt be a házba. Delután halgatták ki a gyógykezelés alá vett Hajóst.

*** Kérelem.** Tisztelettel felkérem a Fi-umébe jövő t. pártoló urnókat és urakat, hogy elszállásolási és podgyász jegyök, vala-mint vasuti igazolványaiknak át-vétele céljából hivatalomban szerdán délig megjelenni, vagy e jegyekért irott levélke mel-lett megbízottat felküldeni szive-kejenek. To-vábbá szives tudomásul adom, hogy a z ó n a ú r l a p o k a vasuti pénztárnál váltandók ki és pedig: Bpest III o. 3 frt 50 kr, Bpest-től Fiuméig II. o. 5 frt 80 kros úrlap. Deb-reczen 1894 Május 8 Krasznai Ferencz, d. e. titkár.

*** Fiumei kirándulók figyelme-be.** — Az egyleti jelvények és kalapok Szilágyi Imre egyleti tagnál a városházán ki-válthatók.

*** Czine mintye!** Kováts Mihály béres, ki a városunkhoz közel eső Alsó-Józsán volt alkalmazva mint béres, miután háziura karó-lóponas érte őt, a lakásból kiutasította. Kováts József ugy állt bosszut Berecz Józsefen, a ház-tulajdonoson, hogy annak szőlő-pajtáját fel-

gyujtotta. A depr. kir. törvényszék tegnap itélt Kováts felett, ki gyújtogatás büntetetté 5 évi és 6 hónapi fogháza ítéletet. Kir. ügyész és vádlott ügyvédje felebbezték.

*** Az orsz. tanszerkiállítás ren-dező** nagy bizottsága f. hó 10 én, csütörtökön d. u. 5 órakor gyűlést tart a város háza nagytanácsmében, melyen sze vezkedési ügyeit intézend. — Van szerencsenk e gyű-lésre a rendező nagybizottság összes tagjait ez uton is tisztelettel meghívni. Debreczen, 1894, évi május 7. S i m o n f f y Imre elnök. C s i k y Lajos igazgatóelnök.

*** Utóállítas** lesz f. hó 13-án csapó-utczán a hadkiegészítő parancsnokságnál, melyen a fősorozásról elmaradt helybeli ille-tőségű katonák kötelesek fognak elő állítani.

*** Pusztulás a sestakertben.** A sesta kert északi oldalán a szőlőt annyira tönkre tették a mult éjszakai hidegek, hogy mint az ottani tulajdonosok állítják, az idén aligha lesz azon a részen szőlőtermés.

*** Emléktárgy a fumei kirándu-lásra.** Rendkívül alkalmas és kedves emléktárgyat készített a fumei kirándulás alkalmával a Lőkövits ékszerész czég. Művészi ki-vitelű ezüst-kanalacsok ezek, melyeknek ho-moru oldalára városunk nevezetesebb épületei (színház, nagytemplom, Csokonai-szobor stb) vannak hű és szép kivitelben zománcozva.

*** A nyugta-bélyeg** ellen igen életrevaló mozgalomról vesztünk értesülést, melyet a győri kir. törvényszék hivatalnokai szándé-koznak megindítani azon anomalia végett, hogy míg a hadsereg minden rendű és rangu tag-ja adó- és bélyeges nyugta nélkül kapja fizet-ését: addig az állam többi hivatalnokai nem részesülnek egyik kedvezményben sem. A moz-galom czélja az volna, hogy vagy a képvisel-őháznál petícionáljanak, vagy memorandum alakjában arra kérjék fel a pénzügyminisztert intézkedjék az iránt, hogy az állam hivatalnok-ai, ha nem is adómentesen, de legalább bé-lyegtelen nyugta ellenében juthassanak fizet-ésükhöz.

Haza jöttek. A debreczeni kereske-delmi akadémia növendékei, kik igen szép ta-nulmány-körutat tettek, melynek egyes mo-zzanatairól megemlékeztünk, tegnap este ér-keztek haza Budapestről. A derék fiuk, kik sok földet bejártak, nem győznek eleget be-szélni tapasztalataikról s uti eleményekről.

*** Dr. Bakonyi Samu** ügyvéd, lapunk főmunkatársa, ügyvédi irodáját az »Európa« épületbe (Kis-Várud-u. 2120. sz. a.) helyezte át.

*** Két daleylet dalestéle.** Meg-hívó a tordai és debreczeni daleyletek által együttesen folyó 1894. évi május hó 9-én szer-dán a nagyerdő vigadóban Racz Károly zene-kara közreműködésével tartandó zártkörű dal- és zeneestélyre. Műsor: 1. Enek, előadja a tordai daloskör. 2. „Szerelem“ Gaáltól, előadja a tordai és debreczeni daloskör. 4. „Minden este“ Ziegler-től, előadja a debreczeni daleylet. 4. „Olasz dalok“ Gaáltól, előadja a tor-dai és debreczeni daleylet. 5. Enek, előadja a tordai daloskör. Be-lépti díj személyenként 1 frt. Családjegy 3 sze-mélyre 2 frt. Egyleti, alapító és pártoló jegyek s családtagjai a beépti-díj felet: 50 krt fi-zetnek. Az estély jóvedelme egészben a tordai daloskör fumei utazási kötségeire lesz fordítva. Kezdeté este 8 és fél órakor. Jegyek elő-re válthatók Péter Gábor és Szilágyi Imre tag uraknál a városházán. Vacsora-jegyek 1 frt 20 kr-ral előre váltandók fenti uraknál és a nagyerdőn Nemet Andras vendéglősnél e hó 8-ával bezárólag.

*** A századik kivégzés.** Reindel Henrik, a por-osz hóhér, legközelebb fényes ünnepül. Jubilámi fog, jubilálni a századik akasztást. Reindel, ki Mag-deburgban lakik, 70 éves. Minden akasztásért 100 márkát kap, a reudes 10 márká napidíjon kívül. Segédei hét és fél márká napidíjat kapnak és épen ugy, mint mesterük, haruadosztályu szabad vasuti jegyet. Segédei közül egyik testvére, kettő fia é. egyik sógora Reindelnek. Müködéséről rendes naplót vezet s mind-en kivégzés után fölgyzi benyomásait. Az utolsó 98-ik akasztást Brombergben végezte, a századik akasztás jubileuma tehát már nem sokáig késik. Az általa akasztottak közt eddig nyolcz asszony volt. Két ízben kettős, egy ízben hármas akasztást végzett, ez utóbbit 21 másodperc alatt.

*** A só árának leszállítása.** Köz-gazdasági szempontból figyelemreméltó fölter-terjesztést tett a képviselőháznak Hontvármeg-ye közönsége. Azt kéri benne, hogy az olcsó marhasónak újból valló előállítása és forgalomba hozatala iránt s egyszersmind az emberi használatra szolgáló só árának — akár sikerülne az olcsó marhasó előállí-tása, akár nem — tehát minden esetben való leszállítása iránt törvényhozás utján intézkedjék.

*** Egy helybeli kereskedő bukása.** J e n e y Gyula volt helybeli kereskedőt a B. T. K. 416 §-1-4 pontjába ütköző vétkes bu-kásért 1 havi fogháza és 1 évi hivatal veszt-tesre ítélte a debreczeni kir. törvényszék Kir. ügyész ug, mint vádlott felebbezték.

*** A depr. Kossuth-szobor-bizott-ság** f. hó 9-én, delután 5 órakor, a kereske-dő ifjak önképző együletének helyiségében, vég-rehajtó és gyűjtő-bizottsági ülést tart. Tár-gyak: Jelentes a gyűjtő-ívek szétküldéséről és a gyűjtésekről.

Halálozások. A mult heten váro-sunk kül- és belterületén ápril hó 29 től má-jus 5-ig a következők haltak el: özv. Benedek Lajosné 58 é. ref. agybenulás; Boros István 6

hón. ref. bélhurut; Bányai Erzsébet 3 é. ref. agylob; Tóth István 11 1/2 é. ref. bélhurut; Kál-mai Erzsébet 5 h. ref. görcsök; Kálmán Lőrincz 56 é. ref. tüdőlepdag; Szepesi Maria 9 hetes r. kath. bélhurut; Nagy Julianna 4 hón. ref. belh.; Pinczés István ref. 44 é. tüdőlob; Hor-nyak Mari 13 é. ref. agy-gerinczlob; Haranghy Balint 48 é. ref. szivhűdés; Klein Mari fia József 2 hón. ág. ev. hórhurut; Nagy Lajos 7 hetes ref. görcsök; Szalai Ferencz 3 é. ref. roncóló toroklob; Kaminár Julianna 1 é. ref. tüdőlob; Kozma Margit 2 hón. r. kath. görcsök; Varján György 5 é. r. kath. roncólót roklób; özv. Kovács Jánosné 65 év. ref. szerviszvibaj; Racz Julianna 2 é. ref. roncóló toroklob; özv. Tóth Andrásné 8 hón. ref. tüdőgümökör; Tarjányi Erzsé et leánya ref. halvaszületett; Král Mari fia 6 hón. gör. kat. velesz. gyeng; Vass? ref. halva-zületett; özv. Szilágyi György-né 84 é. ref. gutaütés; Szilágyi Zuzsa I. Katalin 2 é. ref. görcsök; Szabó Sára 2 het. ref. bélhurut; Király? ref. halvaszületett; Barányi Bore-sa I. Ilona 10 hó. r. kath. bélhurut; Brück József 16 é. izr. tüdővész; Mészáros Maria 3 h. ref. görcsök; Szabó Béla 3 h. ref. bélhurut; Farkas Zsani 5. h. izr. bélhurut; Cseresznyés Julia 6 hó. ref. bélhurut.

*** Találtatott** az Ondód tanyán, a »Ká-dár« dülön egy 3 vékás zsák tengeri. Tulaj-donosa felvilágosítást nyer a mezőrendőr kapitányságnál.

*** Gomb felhúzási ünnepély Asz-szonyvásáron.** Szép ünnepély folyt le — mint lapunknak írják — e hó 3-án Asszony vására községben, hol is a ref. tempium és to-rony renoválás alatt lévén, eppa áldozó csü-törtökön, Krisztus urunk mennybe menetelé-nek szent ünnepe, szállt fel a gomb és csil-lag rendeltetési helyere a magasba. D. e. isteni-tisztelet után harangszó adta tudtul a község lakosainak az ünnepély kezdetét; erre azon-ban alig volt szükség, mert ugygy mindenfelől sereglett a nép, apraja nagyja, ifja és vénje, sőt a vidékről több intelligens család jött osz-tozni a község vallásos örömeiben. Elő-zór is V e c s e y Sándor ev. ref. lelkész ur olvasta fel a gomba elhelyezendő szép kidolgozásu emlékiratot, aztán Isten áldását kérve a gomba, csillagra, Isten házára és a község minden la-kóira, utjára bocsátá a már 33 darab szép kendővel és koszorúkkal ékesített gombot, mit is 8 fehér ruhába öltözött leány huzott fel, az ifjak és iskolás-növendékek által szépen betan-ult 135-ik d c-éret és XC-ik zsoltár eneklése mellett. A felhelyezés után V e r e s Károly építőmester ur mondott 12 köszöntőt, éltette ő felségét Ferencz Józsefet, József főherceget, az egyházkerület kormányzóit: Kiss Áron püspök és Vályi János főgondnok urakat, az egyházmegye esperesét: Nagy István urat és az egyházmegye segéd gondnokát: Fráter Imre urat, a helybeli lelkészt: Vecsey Sándor urat, a községi és egyházi előjárókat, a miniszter-elnököket, a községi lakosságot, a földmivelőket, iparosokat s végre az egész magyar nemzetet. Ezután a község a Himnusz eneklése közben oszlott szét azon boldogító érzéssel, hogy egy-házuk felvirágzása ismét egy nagy lépést tett előre. (Egy jelen volt.)

*** Időjárás** a légnomás minimuma északnyugati Európában van, mig maximuma Magyar- és Lengyelország fölött zárt alakot öltött.

Közép-Európában az idő többnyire száraz, ellenben Europa nyugoti és északi parti-vidékén és részben Oroszországban is esős. A hőmérséklet Közép-Európában kissé emelkedett.

Hazánkban az időjárás szárazabbra for-dult, amennyiben szóránynosan csak jelenték-telen eső esett, a hőmérséklet aránylag alac-sony és éjjel a lehülés igen érezhetővé vált. Ma reggel az idő kiderült. Szárász és enyhébb idő várható.

Különfélék. **Express-házasság.** A mult napok-ban házi bál volt egy new-yorki református papnál. A vendégek egyike, egy fiatal ember sokat táncolt az est folyamán egy csinos le-ánnyal, kinek akkor mutatták be először. Az egyik tüzes keringő után a fiatal ember meg-kerlte a szívet kezét. Ez igent mondott s mi-után szülei is beleegyeztek, a szives házigazda stante pede az összes vendégsereg jelenlé-tében összeadta a fiatal párt, mely a bál végével legott nászutra indul.

Irodalom és művészet. A »Vasárnapi Ujság« május 6-iki száma 17 képpel, a következő tartalommal je-lent meg: »Klamarik János negyven éves ju-bileuma.« (Arcképpel.) Josika Juliának Drez-dában irott költeményeiből: I. Atyai hajlék; II. Az öreg gesztenyefa; III. Az én szobám. Közl. Hegedüs István. »A felkegyelmű.« Elbe-szélés. Irtá K. Tóth Kálmán. »Május elseje: Bu-dapesten.« A lakodalmi ünnepék Gothában. (4 képpel: 1. Ernő Lajos hesseni herceg és menyasszonya, Melitta kőburgi hercegnő; 2. esküvőjük a kőburgi várkapornában; 3-4. Miklós nagyherceg orosz trónörökös és je-gyese Alix hesseni hercegnő. »A világ vége.« Flammarion új könyvéből. (Képekkel: 1. Meteor zápor kezdődött; 2. Őrületen rohantak le a

földalatti helyiségekbe. 3. Az utolsó aggyastyá-nok haldoklása; 4. Az utolsó emberpár villa-mos léghajóján; 5. Paris romhalmazzá válto-zott, stb.) »A hőmezővársarhelyi zendülés.« (Képpel Jantnyik Mátástól.) »Josika Miklós kéziratyűjteményéből.« (Levelek Kossuthtól, Kemény Zsigmondtól, Klapkától, stb.) »A »vársárfi.« Szivós Bélától. (Szobonya Mihály raj-zával.) »Az akademia nagy hete.« »Irodalom és művészet.« »Közintézetek és egyletek.« Sakk-jatek, Keptalanly, Egyveleg stb. rendes rovatok.

TÖRVÉNYSZÉK. **Antiszemita szemita.** A bíró meg-kérdezte B e r e n y i t, a vádlottat:

— Ön azt mondta a panaszosnak, hogy az »közönséges zsidó.«

— Azt. De ugy gondolom, hogy ez a szó »közönséges«, nem becületsértés; ez pe-dig »zsidó«, detto nem sérthet meg senkit.

— Azt majd én fogom eldönteni. Mielőtt azonban a bizonyítási eljárást megkezdeném, sziveskedjek megmondani, mi volt önnek a ne-ve azelőtt?

A vádlott: (pirulva, halkán) B i e m e n s t o k . . .
A panaszos (kaczagva): Hohó! Visszavo-nom a panaszt.

Wekerlelőről cikkezett a »Frankfur-ter Zeitung« Azt mondta róla, hogy a valla-szülés, a karja hatalmas, mint egy angol ökö-lívóé. A miniszterelnök sváb származását a szép kifejezésteli arczán csak egy vonás mu-tatja, mely vonás okos és becsületes. »Az arcz bajuszatlan; tessek elképzelni: Magyarorszagon bajuszatlan! A miniszterelnök hasonlít Stöckerhez »csak hogy aztán a magyarnak egész arczkifejezé-se és jovialitása teljes ellentétben van a hazug-ság álszenteskedő lelkipásztoráéval. . . « Ezt írta a frankfurti ujság; a német államügyész pedig rögtön megírta a vádlevelet ellene, Stöcker ismert lelkiatya megsértésének miatta.

Szerkesztői üzenet. **»Házámhoz.«** Szép érzelmek, de nagyon gyöngé formában vannak kifejezve. A mi jó van a versben: az erős kölcsény-reminiszczencia. Hibái ellenben oly számokak, hogy teljes lehetetlenség volna mindazokat kijavítanunk Versek kijavítására külön szem szí-vesen vállalkozunk.

K. E. urnak, Jármí. Köszönjük a szives érdeklődést, de ne tessék miattunk aggodni. Az a bizonyos sajtópor még minde ideig nincsen megindítva; va-lószínűleg meg se indítják, mert az illető — a köz-hangulatból ítélve — nagyon jól tudja azt, hogy la-punk f. szerkesztőjét e pörben egyhangulag fölmenté-nek, mert eljárása nem volt egyéb a jogos visszatör-lésnél és elégtétel-szerzésnél. Sohase érjen az életben bennünket nagyobb baj annál, minthogy e sajtópörrel fenyegetnek bennünket!

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

1068/1894. tk.

Árverési hirdetmény.

A szoboszlói kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy h.-szoboszlói taksarékpenztár végrehajtható-nak Szabó M. Imre végrehajtást szenvedő-nak elleni 150 frt tőkkeövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kabai 814. sz. tjkvben A I. 1, 4, 9—13 sor alatt fog-lalt ingatlanokra külön-külön és pedig a (960, 961.) hrszámú ház és udvarra 400 frt, — a 3360/a hrszámú földre 274 frt, — a 2341/e hrszámú földre 68 frt, — a 4059 hrszámú földre 50 frt, — a 5139 hrszámú földre 156 frt, — a 7124/b hrszámú földre 133 frt, — az 5016/a hrszámú földre 126 frt, — a ka-bai 4934 sz. tjkvben A † 1. 2. alatt fog-lalt 1709/c hrszámú szőlőre 8 frt és a (7870, 7871/a) hrszámú földre 129 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az ár-verést elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi junius hó 12-ik napján** d. e. 9 órakor Kaba község-házánál megtartandó nyilvános ár-verésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becserának 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban ki-küldött kezéhez letenni.

H.-Szoboszló 1894 márczius 20 nap-ján. A szoboszlói kir. jbróóság, mint telek-könyvi hatóság.

Lengyel, kir. járásbíró.

144.

* Megteheti, mert magyar nemzeti érdekről van szó!

